

4 APRIL 2020

OPENINGSLIED

*Hier wacht een tafel op liefde gestoeld
Waar vriend en vreemdeling zich welkom voelt.
Om te doen wat gedaan wordt sinds mensenheugenis;
Dat leven vieren en te vieren is.*

*Hier wacht een tafel met liefde bekleed
Waar brood en beker taal van vriendschap spreekt.
Om te doen wat gezegd wordt sinds mensenheugenis;
Dat leven delen en te delen is.*

*Hier wacht een tafel met liefde bedekt
Waar God zijn naam in ons bestaan voltrekt.
Om te doen wat geloofd wordt sinds mensenheugenis;
Dat leven geven en gegeven is.*

BEGROETING

Palmpasen,
dit jaar zo anders dan anders:
het virus van de dood waart rond,
overall, nu eens hier, dan weer daar.
Mensen aan huis gekluisterd,
afstand als nieuwe vorm van verbondenheid.

Dat wij ons spiegelen aan Jezus
die zo vol was van God
dat hij het leven voluit vertrouwde,
mens en wereld trouw bleef,
koste wat het kost.

Hoe hij, door 't volk onthaald,
werd opgejaagd en opgepakt,
hoe hij ontroerd en ontroerend
afscheid nam, is veroordeeld
en gekruisigd.
Hoe hij moest verdwijnen
maar ons nabij is gebleven,
tot hiertoe, alle dagen van ons leven.

ORGELSPEL

A minuit fut fait un Reveil
Jean François Dandrieu

Toen hij op het punt stond de Olijfberg af te dalen, begon de hele groep leerlingen vol vreugde en met luide stem God te prijzen om alle wonderdaden die ze hadden gezien. Ze riepen: 'Gezegend hij die komt als koning, in de naam van de Heer! Vrede in de hemel en eer aan de Allerhoogste!' Enkele Farizeeën in de menigte zeiden tegen Jezus: 'Meester, berisp uw leerlingen.' Maar hij antwoordde: 'Ik zeg u: als zij zouden zwijgen, dan zouden de stenen het uitschreeuwen.'

PALMPASENZEGEN

Wat komt gaat weer,
wat bloeit verdort een keer,
maar Iets blijft,
overleeft in Iemand.

Alle begin kent een einde,
mensen weten dat hun uur komt,
maar ergens is in de tijd die verstrikt
de Eeuwige die blijft.

De schepping
hunkert naar voltooiing,
de mens naar licht en leven.
Een oerverlangen
met de geboorte meegekregen.

Zegen ons met geloof in het leven,
met het vertrouwen van Jezus van Nazaret,
die u een zoon is geworden
en ons een naaste is gebleven. Amen.

TUSSENSPEL

Air 'Le Fleuri' uit Suite 4
Jacques Hotteterre le Romain

HET LIJDENSVERHAAL   Matteüs 26:36-27:61

Na zijn laatste maaltijd met zijn volgelingen ging Jezus met hen naar een plek die Getsemane genoemd werd. Hij zei: 'Blijven jullie hier zitten, ik ga daar bidden.' Hij nam Petrus en de twee zonen van Zebedeüs met zich mee. Toen hij zich bedroefd en angstig voelde worden, zei hij tegen hen: 'Ik voel me

dodelijk bedroefd; blijf hier met mij waken.’ Hij liep nog een stukje verder, knielde toen en bad diep voorovergebogen: ‘Vader, als het mogelijk is, laat deze beker dan aan mij voorbijgaan! Maar laat het niet gebeuren zoals ik het wil, maar zoals u het wilt.’

Hij liep terug naar de leerlingen en zag dat ze lagen te slapen. Hij zei tegen Petrus: ‘Konden jullie niet eens één uur met mij waken? Blijf wakker en bid dat jullie niet in beproeving komen; de geest is wel gewillig, maar het lichaam is zwak.’ Voor de tweede maal liep hij van hen weg en bad: ‘Vader, als het niet mogelijk is dat deze beker aan mij voorbijgaat zonder dat ik eruit drink, laat het dan gebeuren zoals u het wilt.’ Toen hij terugkwam, zag hij dat ze weer sliepen, want ze waren door vermoeidheid overmand. Hij liet hen achter, liep opnieuw wat verder en bad voor de derde maal, met dezelfde woorden als daarvoor.

Daarna voegde hij zich weer bij de leerlingen en zei: ‘Liggen jullie daar nog steeds te slapen en te rusten? En dat terwijl het ogenblik nabij is waarop de Mensenzoon wordt uitgeleverd aan zondaars. Sta op, laten we gaan; kijk, hij die mij uitlevert, is al vlakbij.’ Nog voor hij uitgesproken was, kwam Judas eraan, een van de twaalf, in gezelschap van een grote bende, met zwaarden en knuppels bewapend en gestuurd door de hogepriesters en de oudsten van het volk. Met hen had Judas een teken afgesproken. ‘Degene die ik kus,’ had hij gezegd, ‘die is het, die moet je gevangennemen.’ Hij liep recht op Jezus af, zei: ‘Gegroet, rabbi!’ en kuste hem. Jezus zei tegen hem: ‘Vriend, ben je daarvoor gekomen?’ Daarop kwam de bende naderbij, ze grepen Jezus vast en namen hem gevangen. Nu greep een van Jezus’ metgezellen naar zijn zwaard. Hij trok het, haalde uit en sloeg de dienaar van de hogepriester een oor af. Daarop zei Jezus tegen hem: ‘Steek je zwaard terug op zijn plaats. Want wie naar het zwaard grijpt, zal door het zwaard omkomen. Weet je niet dat ik mijn Vader maar te hulp hoef te roepen en dat hij mij dan onmiddellijk meer dan twaalf legioenen engelen ter beschikking zou stellen? Maar hoe zouden dan de Schriften in vervulling gaan, waar staat dat het zo moet gebeuren?’ Toen zei Jezus tegen de omstanders: ‘Met zwaarden en knuppels bent u uitgetrokken om mij te arresteren, alsof ik een misdadiger ben! Dagelijks was ik in de tempel om onderricht te geven, en toen hebt u me niet gevangengenomen. Maar dit alles gebeurt opdat de geschriften van de profeten in vervulling gaan.’ Daarop lieten alle leerlingen hem in de steek en vluchtten weg.

LIED

*Ik weet dat God mij niet vallen laat
en op het beslissende uur
in het krijt treedt voor mij.
Ik weet heel zeker dat hij er zal zijn;
ik zal hem zien vanuit dit lichaam
hoeveel het ook geleden heeft.
God zal met mij zijn
ik zal hem zien met eigen ogen.
Prent je deze woorden in, leg ze vast;
kap ze uit in steen en vul ze met lood.
want dit getuigenis geldt
voor eeuwig en altijd.*

Zij die Jezus gevangengenomen hadden, leidden hem voor aan Kajafas, de hogepriester bij wie de schriftgeleerden en de oudsten bijeengekomen waren. Petrus volgde hem op een afstand tot op de binnenplaats van het paleis van de hogepriester; daar ging hij tussen de knechten zitten om te zien hoe het zou aflopen.

De hogepriesters en het hele Sanhedrin probeerden een valse getuigenverklaring tegen Jezus te laten afleggen op grond waarvan ze hem ter dood zouden kunnen veroordelen, maar ze vonden er geen, hoewel zich vele valse getuigen meldden. Ten slotte meldden er zich twee die zeiden: ‘Die man heeft gezegd: “Ik kan de tempel van God afbreken en in drie dagen weer opbouwen.”’ De hogepriester stond op en vroeg hem: ‘Waarom antwoordt u niet? U hoort toch wat deze getuigen zeggen?’ Maar Jezus bleef zwijgen. De hogepriester zei: ‘Ik bezweer u bij de levende God, zeg ons of u de Messias bent, de Zoon van God.’ Jezus antwoordde: ‘U zegt het. Maar ik zeg tegen u allen hier: vanaf nu zult u de Mensenzoon zien zitten aan de rechterhand van de Machtige en hem zien komen op de wolken van de hemel.’ Hierop scheurde de hogepriester zijn kleren en hij riep uit: ‘Hij heeft God gelasterd! Waarvoor hebben we nog getuigen nodig? Nu hebt u met eigen oren gehoord hoe hij God lastert. Wat denkt u?’ Ze antwoordden: ‘Hij is schuldig en verdient de doodstraf.’ Daarop spuwden ze hem in het gezicht en sloegen hem. Anderen stompten hem en zeiden: ‘Profeteer dan maar eens voor ons, Messias, wie is het die je geslagen heeft?’

Petrus zat buiten, op de binnenplaats. Er kwam een dienstmeisje naar hem toe, dat zei: ‘Jij hoorde ook bij die Jezus uit Galilea!’ Maar hij ontkende dat met klem, zodat allen het konden horen: ‘Ik weet niet waar

je het over hebt.' Toen hij wilde weggaan naar het poortgebouw, zag een ander meisje hem. Ze zei tegen de omstanders: 'Die man hoorde bij Jezus van Nazaret!' En opnieuw ontkende hij en zwoer: 'Echt, ik ken de man niet!' Even later kwamen de omstanders naar Petrus toe, ze zeiden: 'Jij bent wel degelijk een van hen, trouwens, je accent verradt je.' Daarop begon hij te vloeken en hij bezwoer hun: 'Ik ken die man niet!' En meteen kraaide er een haan. Toen herinnerde Petrus zich wat Jezus gezegd had: 'Voordat er een haan gekraaid heeft, zul je mij driemaal verloochenen.' Hij ging naar buiten en hilde bitter.

BEZINNING

Die tobben, veel te verwerken hebben;
huiveren voor wat hen te wachten staat.

Die eenzaam zijn, in de steek gelaten,
niet weten naar wie of waarheen.

Die aan 't laatste toe, zo moeilijk
kunnen aanvaarden en loslaten.

LIED

*U die de vreemde wereld schiep
u die ons in het leven riep
geef ons niet uit handen.*

De volgende ochtend vroeg namen alle hogepriesters met de oudsten van het volk het besluit Jezus ter dood te brengen. Nadat ze hem geboeid hadden, leidden ze hem weg en leverden hem over aan Pilatus, de prefect. Toen Jezus voor de prefect stond, stelde deze hem de vraag: 'Bent u de koning van de Joden?' Jezus zei: 'U zegt het.' Maar op de beschuldigingen die de hogepriesters en oudsten tegen hem inbrachten, antwoordde hij niet één keer. Daarop zei Pilatus tegen hem: 'Hoort u niet wat deze getuigen allemaal tegen u inbrengen?' Hij gaf op geen enkele beschuldiging enig weerwoord, wat de prefect zeer verwonderde.

Nu had de prefect de gewoonte om op elk paasfeest één gevangene vrij te laten, en die door het volk te laten kiezen. Er zat toen een beruchte gevangene vast, die Jezus Barabbas genoemd werd. En dus vroeg Pilatus hun, toen ze daar waren samengestroomd: 'Wie wilt u dat ik vrijlaat, Jezus Barabbas of Jezus die de Messias wordt genoemd?' Hij wist namelijk dat ze hem uit

afgunst hadden uitgeleverd. Terwijl hij op de rechterstoel zat, werd hem een boodschap van zijn vrouw gebracht: 'Laat je niet in met die rechtvaardige! Om hem heb ik namelijk vannacht in een droom veel moeten doorstaan.' Ondertussen haalden de hogepriesters en de oudsten het volk over: ze moesten om Barabbas vragen, en Jezus laten doden. Weer nam de prefect het woord en hij vroeg opnieuw: 'Wie van de twee wilt u dat ik vrijlaat?' 'Barabbas!' riepen ze. Pilatus vroeg hun: 'Wat moet ik dan doen met Jezus die de Messias wordt genoemd?' Allen antwoordden: 'Aan het kruis met hem!' Hij vroeg: 'Wat heeft hij dan misdaan?' Maar ze schreeuwden alleen maar harder: 'Aan het kruis met hem!' Toen Pilatus inzag dat zijn tussenkomst nergens toe leidde, dat het er integendeel naar uit zag dat men in opstand zou komen, liet hij water brengen, waste ten overstaan van de menigte zijn handen en zei: 'Ik ben onschuldig aan de dood van deze man. Zie het zelf maar op te lossen.' En heel het volk antwoordde: 'Laat zijn bloed óns dan maar worden aangerekend, en onze kinderen!' Daarop liet Pilatus Barabbas vrij, maar Jezus leverde hij uit om gekruisigd te worden, nadat hij hem eerst nog had laten geselen.

LIED

*Ik weet dat God mij niet vallen laat
en op het beslissende uur
in het krijt treedt voor mij.
Ik weet heel zeker dat hij er zal zijn;
ik zal hem zien vanuit dit lichaam
hoeveel het ook geleden heeft.
God zal met mij zijn
ik zal hem zien met eigen ogen.
Prent je deze woorden in, leg ze vast;
kap ze uit in steen en vul ze met lood.
want dit getuigenis geldt
voor eeuwig en altijd.*

De soldaten van de prefect namen Jezus mee naar het pretorium en verzamelden de hele cohort om hem heen. Ze kleedden hem uit en deden hem een scharlakenrode mantel om, ze vlochten een kroon van doorntakken en zetten die op zijn hoofd. Ze gaven hem een rietstok in zijn rechterhand en vielen voor hem op de knieën. Spottend zeiden ze: 'Gegroet, koning van de Joden,' en ze spuwden op hem, paktten hem de rietstok weer af en sloegen hem tegen het hoofd. Nadat ze hem zo hadden bespot, trokken ze hem de mantel

uit, deden hem zijn kleren weer aan en leidden hem weg om hem te kruisigen.

BEZINNING

Die, kind nog of stokoud, niet in staat zijn
voor hun recht en belang op te komen.

Die door letter en wet gemangeld worden,
onder 'n stortvloed van woorden bedolven;

Die het, beurs gebeukt, opgeven;
alle vertrouwen opzeggen.

LIED

*U die de vreemde wereld schiep
u die ons in het leven riep
geef ons niet uit handen.*

Bij het verlaten van het pretorium troffen ze een man uit Cyrene die Simon heette, en hem dwongen ze het kruis te dragen. Zo kwamen ze bij de plek die Golgota genoemd werd, wat 'schedelplaats' betekent. Ze gaven Jezus met gal vermengde wijn, maar toen hij die geproefd had, weigerde hij ervan te drinken. Nadat ze hem gekruisigd hadden, verdeelden ze zijn kleren onder elkaar door erom te dobbelen, en ze bleven daar zitten om hem te bewaken. Boven zijn hoofd bevestigden ze de aanklacht, die luidde: 'Dit is Jezus, de koning van de Joden'. Daarna werden er naast hem twee misdadigers gekruisigd, de een rechts van hem, de ander links. De voorbijgangers keken hoofdschuddend toe en dreven de spot met hem: 'Jij was toch de man die de tempel kon afbreken en in drie dagen weer opbouwen? Als je de Zoon van God bent, red jezelf dan maar en kom van dat kruis af!' Ook de hogepriesters, de schriftgeleerden en de oudsten maakten zulke spottende opmerkingen: 'Anderen heeft hij gered, maar zichzelf redden kan hij niet. Hij is toch koning van Israël, laat hij dan nu van het kruis afkomen, dan zullen we in hem geloven. Hij heeft zijn vertrouwen in God gesteld, laat die hem nu dan redden, als hij hem tenminste goedgezind is. Hij heeft immers gezegd: "Ik ben de Zoon van God."' Precies zo beschimpten hem de misdadigers die samen met hem gekruisigd waren.

Rond het middaguur viel er duisternis over het hele land, die drie uur aanhield. Aan het einde daarvan, in

het negende uur, gaf Jezus een schreeuw en riep luid: 'Eli, Eli, lema sabachtani?' Dat wil zeggen: 'Mijn God, mijn God, waarom hebt u mij verlaten?' Toen de omstanders dat hoorden, zeiden enkelen van hen: 'Hij roept om Elia!' Meteen kwam er uit hun midden iemand toegesneld die een spons pakte en in zure wijn doopte. Hij stak de spons op een stok en probeerde hem te laten drinken. De anderen zeiden: 'Niet doen, laten we eens kijken of Elia hem komt redden.' Nog eens schreeuwde Jezus het uit, toen gaf hij de geest.

LIED

*Ik weet dat God mij niet vallen laat
en op het beslissende uur
in het krijt treedt voor mij.
Ik weet heel zeker dat hij er zal zijn;
ik zal hem zien vanuit dit lichaam
hoeveel het ook geleden heeft.
God zal met mij zijn
ik zal hem zien met eigen ogen.
Prent je deze woorden in, leg ze vast;
kap ze uit in steen en vul ze met lood.
want dit getuigenis geldt
voor eeuwig en altijd.*

Vele vrouwen, die Jezus vanuit Galilea gevolgd waren om voor hem te zorgen, stonden van een afstand toe te kijken. Onder hen bevonden zich Maria uit Magdala, Maria de moeder van Jakobus en Josef, en de moeder van de zonen van Zebedeüs.

Toen de avond gevallen was, arriveerde er een rijke man die uit Arimatea afkomstig was. Hij heette Jozef en was ook een leerling van Jezus geworden. Hij meldde zich bij Pilatus en vroeg hem om het lichaam van Jezus. Hierop gaf Pilatus bevel het aan hem af te staan. Jozef nam het lichaam mee, wikkelde het in zuiver linnen en legde het in het nieuwe rotsgraf dat hij voor zichzelf had laten uithouwen. Toen rolde hij een grote steen voor de ingang van het graf en vertrok. Maria uit Magdala en de andere Maria bleven achter, ze waren tegenover het graf gaan zitten.

BEZINNING

Die klein, jong en weerloos,
moeten bloeden voor de misstap van hun ouders.

Die schreeuwen om hulp
en geen gehoor vinden, geen helpende hand.

Die gevlucht voor grof geweld,
voelen in den vrije vreemde niet welkom te zijn.

LIED

*U die de vreemde wereld schiep
u die ons in het leven riep
geef ons niet uit handen.*

MEDITATIE

Onverhoeds de bittere beker voorgehouden krijgen
en hem moeten drinken
tot de bodem toe.

Geschokt, jezelf kwijt, verdoofd, tot alles in staat
vechten en tobben met het waarom:
waarom zo, nu, waarom ik?

Grijpen naar een hand die wel wil
maar niet helpen kan;
hopen op het verlossende woord
dat niet komt dan van jezelf.

Alleen zijn met vriend en naaste om je heen;
op jezelf teruggeworpen ondanks alle aanloop;
helemaal alleen je nacht door waken,
niemand kan er met je mee.

Alle schone schijn is weggefallen,
geen fraaie woorden hoeven nog gezegd:
'God, gij God, gij bent er niet.'

Totdat wanhoop en verzet opgaan
in wie, in wat – zeg zijn naam –
en je berusten en aanvaarden kunt:

alsof je thuis komt bij jezelf en zeggen mag:
'Vader, in uw handen beveel ik mijn geest', -
alsof lijden, sterven de weg van de Liefde is.

LIED

*G De dag begint, dag dageraad,
verblijd ons met uw wonder,
dat elke dag weer opengaat
en ons het heil verkondigt.
Voorbij de grenzen van de tijd
daar wordt een beter land bereid,
waar wij met God eens wonen.*

Gedenken wij allen
die met ons het dagelijks brood
hebben gebroken en gegeten.
de beker zoet en zuur
gedeeld en gedronken,
die ons zijn voorgedaan in de dood.

Gedenken wij
de mensen met een belofte,
profeten van naam en onbekend
die zijn verdwenen, uit de weg geruimd.
Gedenken wij Jezus Christus
die in brood en beker
zijn testament heeft uitgeschreven.

LIED

*G En alles wat de liefde doet,
het grote en het kleine,
zal mooier dan een mens vermoedt
dan voor ons oog verschijnen.
Voorbij de grenzen van de tijd
daar wordt een beter land bereid,
waar wij met God eens wonen.*

Vol vertrouwen heeft hij
van het leven afscheid genomen.
Hij nam brood, simpel dagelijks brood,
zegende, brak het en zei:
Dit ben ik en ik beloof u vast
dat ge zult eten en drinken
aan mijn tafel in Vaders huis.

Hij nam de beker,
zijn bloedeigen leven,
zegende, reikte hem over en zei:
Nee m deze beker van mij over
en geef hem door aan elkaar.
Doe wat ik heb gedaan
en vergeet mij niet.

LIED

*G De dag begint, dag dageraad,
verblijd ons met uw wonder,
dat elke dag weer opengaat
en ons het heil verkondigt.
Voorbij de grenzen van de tijd
daar wordt een beter land bereid,
waar wij met God eens wonen.*

De hoop op leven
in het hart van mensen neergelegd, -
het uitzicht op een wereld
van liefde en trouw
door hem geopend, -
zijn geloof dat alles zich
uiteindelijk ten goede keert, -
wat hij heeft gezegd en gedaan,
die mens Jezus Christus –
het kan ons niet meer
worden ontvreemd
en in een graf begraven.
Opnieuw is hij tot leven gekomen
uit de dood opgestaan, -
voorgoed is de steen weggerold,
de dorre woestijn in bloei geraakt,
voor eeuwig en altijd
de wereld vol van zijn geest.

Bidden wij zoals hij gebeden heeft.

ONZE VADER

Onze Vader, die in de hemel zijt,
uw naam worde geheiligd, uw rijk kome,
uw wil geschiede op aarde zoals in de hemel.
Geef ons heden ons dagelijks brood
en vergeef ons onze schuld,
zoals ook wij aan anderen hun schuld vergeven,
en leid ons niet in bekoring,
maar verlos ons van het kwade. Amen.

TUSSENSPEL

Allemande 'La Fontaine Bleau' uit Suite 4
Jacques Hotteterre le Romain

GEBEDEN

WOORD EN LIED

- G. *Het zijn de woorden niet waaraan je hecht,
de dingen die de mensen zeggen.
Maar wat door niemand uit te leggen
zacht hoorbaar blijft als alles is gezegd.*
- V. Omgeef ons met uw aanwezigheid,
maak ons sterk, in u gegrond,
zodat wij veilig en geborgen zijn,
beschut, als in uw schoot geweven.

- G. *Het zijn de woorden niet waaraan je hecht,
de dingen die de mensen zeggen.
Maar wat door niemand uit te leggen
zacht hoorbaar blijft als alles is gezegd.*
- V. Wij steunen op u al van voor onze geboorte,
u beschermt ons al vanaf de moederschoot;
laat ons opnieuw geboren worden,
uit water en geest,
en laat ons zo uw koninkrijk binnengaan.
- G. *Het zijn de woorden niet waaraan je hecht,
de dingen die de mensen zeggen.
Maar wat door niemand uit te leggen
zacht hoorbaar blijft als alles is gezegd.*
- V. U kennen wij onder een gedreven naam:
'Ik ben die er zijn zal', zo wilt u heten.
Met deze naam op onze lippen hopen wij
dat er telkens weer mensen opstaan
die anderen tot heil en zegen zijn.
- G. *Het zijn de woorden niet waaraan je hecht,
de dingen die de mensen zeggen.
Maar wat door niemand uit te leggen
zacht hoorbaar blijft als alles is gezegd.*

Verantwoording

Muziek:

Title Rondom de Beker: bij afscheid en
gedachtenis
Contributors Peer Verhoeven, Willem Vogel
Publisher Abdij van Berne, 1999
ISBN 9076242143, 9789076242149

Verantwoording

Muziek:

Title Een ster gezien: liederen en teksten
rond Kerstmis te zingen en te zeggen
Contributors Peer Verhoeven, Willem Vogel
Publisher Abdij van Berne, 2001
ISBN 9789076242408

© Open Kerk 2020